

Moevres-u sesrelili smo številne postojanke sovražnika.

Armadna skupina generalobersta von Boehn. Na bojišču zgodaj zjutraj ljuti artiljeriski boj. Močni delni napadi, ki jih je napravil sovražnik večkrat proti Gozeaucourtu in obojestransko Epechy so bili zavrnjeni. Bavarski regimenti in pruski lovci odlikovali so se pri tem posebno. Edine napade obratali je sovražnik po najmočnejšem ognju zgodaj zjutraj in v poldanskih urah proti našim črtam med Omignon-potokom in Sommo. Oni so se tukaj, kakor tudi včeraj povsod pred našimi črtami izjalovili.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Severno Aisne nopravili smo pri lastnem podjetju na dvorišču Barains in zapadno od Jouy 130 vjetih. Radi našega artiljerijskega ognja, ki je podjetje zapadno od Jouy pripravljalo, namenjen napad sovražnika ni prišel popolnoma do razvika in je bil zavrnjen.

Armadna skupina v. Gallwitz. Nad bojnim poljem med Maaso in Mosel sestrelilo je lovsko brodovo 2 pod vodstvom oberlajtnanta barona v Boenik v času od 12. do 18. septembra 81 letal. On sam je izgubil v boju dve letali. Lajtnant Bücher izvojeval je svojo 30. zračno zmago.

Prvi generalkvartirmožster Ludendorff.

Avtstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 21. septembra. Uradno se danes razglaša:

Italijansko bojišče Sovražno podjetje proti pozicjskem delu v Tonale odsek je bilo zadušeno v našem uničujočem ognju.

V Judikarijah, v Concei-dolini, pri Mori in na visoki planoti krajevni majhni boji.

Med Brento in Piavo omejil se je Italijan po neuspehih zadnjih dni na severozapadno sunke proti naši Tason-poziciji severozuhodno Monte Pertica, ki so bili brez ostanka zavrnjeni.

Zapano bojišče. Pri ces. in kr. četah nič pomembnega.

Albanija. Nobena pomenavredna bojevna delavnost.

Šef generalštava.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 21. septembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta Vzhodno od Merkena bil je belgijski delni napad zavrnjen. Vrla poizvedovalna delavnost med Lyso in Scarpo. Pri zavrnitvi angleških bataljonov, ki so napadli severno La Bassee, napravili smo 50 vjetih.

Armadna skupina generalobersta v. Boehn. Med Gouzeaucourtom in Sommo časoma močna artiljerijska delavnost. Angleški delni napad severo-zapadno Bellicourta izjalovil se je pred našimi črtami. Južno Somme vzelci smo naše še daleč pred pozicijo pripušcene prednje čete na isto nazaj in smo izpraznili Essigny le Grand.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Med Vauxaillon in Jouy sledili so zvečer ljutemu ognju sovražni napadi. Na višinskem hrbitu zapadno Jouy nastanil se je sovražnik; v ostalem je bil zavrnjen.

Pri armadnih skupinah v. Gallwitz in vojvode Albrechta nobena posebna bojevna delavnost.

Prvi generalkvartirmožster Ludendorff.

Izdajalski Čeho-Slovaki pri Dosso alto uničeni.

Avtstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 22. septembra. Uradno se danes razglaša:

Italijansko bojišče. Včeraj na-

padle so na Dosso alto naše naskočne čete neko od čehoslovaških legionarjev branjeeno postojanko. Največji del posadke zabil je svojo zaslzeno usodo.

Zapadno bojišče. Pri ces. in kr. četah nobeni posebni dogodki.

Albanija. Na obali so bili zopet italijanski napadi zavrnjeni.

Šef generalštava.

Ogromni napadi Angležev. — Predorni poskus južno Cambrai.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 22. septembra. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta. Zapadno od Fleurbaixa in južno Havrincourta so bili angleški delni napadi, severno Scarpe močni sunki sovražnika zavrnjeni. Lastna podjetja pri Moevres-u prinesla so 45 vjetih.

Armadna skupina generalobersta v. Boehn. Po brezuspešnih delnih napadih zadnjih dveh dni izvršil je včeraj Anglež en močen enoten napad. Njegov cilj bil je predor pri Cambrai-u. Pod varstvom gostih ognjenih valovov šla je italijanska infanterija, spremljana od oklopnih vozov in letalcev med gozdom Gonzeaucourt in Hargicourt zgodaj zjutraj k napadu. V pričakovanju sovražnega napada smo mi v noči od 19. na 20. septembra obrambo vzhodno od Epehy v stare angleške postojanke med Villers-Guislains in Belllicourt preložili. Ko se je globokovrstni sovražnik proti našim črtam k napadu navalil, sprejel ga je pripravljeni odporni ogenj naše artiljerije, infanterije in strojnih pušk. Napad je oblesal pred našimi črtami. Po najmočnejši ognjeni pripravi šel je sovražnik k novim napadom. Tudi ta drugi naval se je popolnoma izjalovil. — Na južno-zapadnem delu od Villers-Guislains in v dvorišču Quennemont vrinil je sovražnik mimogredu. Tukaj vrgel ga je takojšnji protisunek zopet nazaj. Zvečer in po noči sledile so najmočnejšemu artiljerijskemu ognju še enkrat ljudi napadi, kateri so bili zavrnjeni.

Včerajšnji bojni dan je bil v težkem boju na zapadni fronti posebno uspešen. Nemški lovski in kavalerijski regimenti vzhodno in zapadno-pruski, posenski, spodnješlezski, zapadnofaški, renški in bavarski regimenti in garde čete zadala so sovražniku težek poraz. Na celej svojej napadalnej fronti trpel je najtežje izgubo. Naša artiljerija ima glavni delež na tem polnem uspehu.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Med Ailletto in Aisno ostala je artiljerijska delavnost po dnevu v zmernih mejah. Oživel je zvečer v zvezi z ljutimi delnimi boji vzhodno od Vauxaillaona, na dvorišče od Vaurains in severozapadno od Vailly.

Prvi generalkvartirmožster Ludendorff.

Avtstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 23. septembra. Uradno se danes razglaša:

Nič novega.

Šef generalštava.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 23. septembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta. Pri krajevnih podjetjih južno od Neuve Chappelle napravili smo vjete. Bojevna delavnost oživel je med Ypern in La Bassee, obojestransko Scarpe in v odseku južno od Marquion.

Armadna skupina generalobersta v. Boehn. V odsekih vzhodno in južno-zuhodno od Epéhy, kakor med Omignon potokom in Sommo povišal se je artiljerijski boj popoldan zopet do velike sile. Infanterijski napadi, ki jih je naperil Anglež proti našim

črtam južno vzhodno od Epéhy so bili zavrnjeni. Kakor v zadnjih dneh, odlikovala se je tudi včeraj 2. garde divizija. Ponoči trajala je močnejša ognjena delavnost. V nočnih napadih vzhodno od Epéhy nastanil se je sovražnik v pojedinih kosih jarkov. Boji v prednjem polju ob Oisi.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Med Ailletto in Aisno pojemala je včeraj bojevna delavnost. Poizvedovalni boji v Champagni.

Armadna skupina v. Gallwitz. Med Cotes Lorraines in Mosel bil je artiljerijski boj zgodaj zjutraj časoma ljut. Sovražnik, ki je sunil z močnimi oddelki proti Haumontu južno od Dampoitoxe in Rembercourt, in z poizvedovalnimi oddelki večkrat proti našim postojankam tipal, bil je zavrnjen. Zapadno Mosel smo naše črte nekaj naprej porinili.

Oberlajtnant Loerzer izvojeval je svojo 42. in lajtnant Bäumer svojo 30. zračno zmago.

Prvi generalkvartirmožster Ludendorff.

Bitka na alpski fronti.

Avtstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 24. septembra. Uradno se danes razglaša:

Italijansko bojišče. Na tirolski južni fronti artiljerijski in patruljski boji. — Na visoki planoti med Canove in Monte di Val Bella napadali so naši nasprotniki včeraj iz nova.

Na Montu Sisemol, proti katerem je sovražnik svoj prodirojoči artiljerijski ogenj do največje ljutosti povišal, posrečilo se je francoskim in italijanskim naskočnim oddelkom v naše črte vdreti. Protisunek prepolil je sovražnika nazaj v svoje jarke. — Približevalni poskusi proti našim postojankam severno Monte Tomba so bili zavrnjeni.

Na zapadni fronti in v Albaniji nobeni posebni dogodki.

Šef generalštava.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 24. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta. Severozuhodno od Dixmuidena in severozuhodno od Ypera napravili smo pri uspešnih podjetjih 70 vjetih. Severno Moevres-a bili so delni napadi sovražnika zavrnjeni. Artiljerijska delavnost je bila v pokrajini Kanala povišana.

Armadna skupina generalobersta v. Boehn. V krajevnih protinapadih zasedli smo zopet južno od Villers-Grislains in vzhodno od Epéhy v zadnjih bojih v sovražnikovi roki ostale kose jarkov in smo napravili vjete. Protisunki sovražnika so bili zavrnjeni. Med potokom Omignon in Sommo oživel je zvečer artiljerijski boj.

Lajtnant Rumey izvojeval je svojo 41. zračno zmago. Pri drugih armadnih skupinah nobeni posebni dogodki.

Vrla poizvedovalna delavnost v Champagni.

Prvi generalkvartirmožster Ludendorff.

Vojna na morju.

29.000 brutto-register-ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 19. septembra. V zavornem okolišu okrog Anglije je bilo od naših podmorskih čolnov 29.000 brutto-register-ton ladjinega prostora potopljenih.

12.000 brutto-register-ton.

W.-B. Berlin, 20. septembra. V zapadnem delu Srednjega morja potopili so naši

podmorski čolni 12.000 brutto-register-ton ladjinega prostora.

Sef admiralnega štaba mornarice.

Velik francoski podmorski čoln ed avstro-ogrškega podmorskega čolna potopljen.

K.-B. Dunaj, 21. septembra. Od vojnega ministerstva (mornariški oddelek) se razglaša:

Eden naših podmorskih čolnov je 20. septembra zgodaj zjutraj pred Kap Rodom (severno od Durazza) en velik francoski podmorski čoln s torpedom potopil. Razven drugega oficirja tega čolna, pomorskega lajtanta Lapeyre, se ni zamoglo nikogar rešiti.

14.000 ton.

K.-B. Berlin, 21. septembra. V zavornem okolišu okrog Anglije je bilo od naših podmorskih čolnov 14.000 brutto-register-ton potopljenih.

35.000 brutto-register-ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 10. septembra. V Atlantskem oceanu potopili so naši podmorski čolni 35.000 brutto-register-ton. Za naše letalce namenjeni tovari so obstali, kakor se je moglo dognati, iz posebno dragocenega blaga n. pr. premoga, volne, petroleja, lesa in živeža.

Sef admiralnega štaba mornarice.

Politični utrinki.

Nemški cesar Viljem Avstro-ogrškim oficirjem.

Berlin, 23. septembra. Vojni poročevalci „Lokalanzeigerja“javljajo, da je držal cesar Viljem na avstro-ogrške oficirje na zapadni fronti govor, v katerem je rekel: Vi, moji gospodje, ste došli z vašimi četami na zapadno fronto kakor zvesti tovariši in pomagaci, ki ste nam hoteli priskičiti v teh težkih bojih, na pomoč, kakor smo se vam tudi mi prej enkrat kot zvesti tovariši in pomagaci pridružili, da se borimo ob vaši strani z vami za našo skupno, prosto in močno nado. Tudi vi veste, da stojimo tukaj, mogoče pred hudimi boji in veste, koga imamo tukaj nasproti. V Ameriki padla je beseda, Amerikanici hočejo podariti Alzacio-Lorenzo Francozom, katere si oni v boju sami niso mogli prizoriti. Smatra se, da se hočejo napraviti veliki napor in tem velikim besedam naj bi torej dejstva sledila. Tudi vi boste, ko boste enkrat bila ura, znali dati pravi odgovor na te drznosti.

Konec Koroščevega kraljevanja.

Budapest, 23. septembra. Po zadnjih poročilih tukajšnjih listov pride baje jugoslovansko vprašanje že v prihodnjih dneh do svoje odločitve. Zadnja audijanca ogrškega ministerskega predsednika stoji sto odločitvijo v zvezi, a še se ni dovedlo do zaključka, ker še se dosedaj ni dosegla edinost o odškodnosti, katero bi imela prejeti Avstrija v slučaju ugodne rešitve jugoslovenskega vprašanja od strani Ogrske. V ogrških krogih je splošno upanje, da se bode v najkrajšem času dosegel sporazum. Tudi merodajni krogi Avstrije so baje za to od Ogrske zahtevano rešitev, namreč pridružitev Bosne in Hercegovine k deželam ogrške krone in zveze Dalmacije s Hrvatsko. To bi bil torej konec Koroščevega kraljevanja in njegovega protidržavnega hujskanja in rovarjenja.

Kako daleč so „priatelji“ Italijani in Jugoslavi.

„Reichspost“ priobuje izvleček iz članka, ki ga je prinesel „Corriere della Sera“ 3. septembra o razmerju med Lahi in Jugoslovani. Tam najprej razlagajo, zakaj treba zapeljati Jugoslovane na odpad od Av-

stro-Ogrske; namreč zato, ker brez revolucije v monarhiji Italijani ne morejo doseči svojih vojnih ciljev. Dalje pa pravi: In če se revolucioniranje ponesreči, kaj pa to škoduje nam? Ali mi kaj izgubimo? Nič, prav nič! Mi smo samo z blesketajočo idejo, kaščna je onemu ljudstvu po godu, sleparili in smo to, kar je v jugoslovanskem gibanju upornega, izkorisčali za svoje namene in cilje. Naj le „mlado ljudstvo“ zahteva, zase Istru, Trst, Gorico in Udine; to nas sicer boli in žali, ampak mi smo močni vsled svoje pogodbe z Anglijo in Francijo, močni smo po svojih ljudskih, zgodovinskih in vojaških pravicah, močni smo po svojem demokratičnem duhu in vsled politične dalekovidnosti, katero smo pokazali. Mi, ki štejemo 40 milijonov, ki smo za entento silno krvaveli, bomo lahko ugnali brezmejno in smešno domišljavost. Mi bomo potem rekli: „Gospodje Jugoslovani, tukaj se pričenja všepravice! Še le tu! Prodroke odtuje lastnine!“ Tako bomo pa govorili lahko le tedaj, če najprej Avstrijo razbijemo, da nam ne bude stala nasproti monarhija, ampak razdeljene narodnosti.“ — „Reichspost“ pravi, da bi bilo treba razširiti ta članek v milijonih eksemplarov med Jugoslovani. — Kaj pa poreče temu Tonček Korošec ter laskava tetka „Edinost“ in „Slovenec“ in drugi?

Rusi zapirajo Jugoslovane.

Moskau, 21. septembra. Kakor poročajo „Izvestija“, je vlada sklenila prepisati vse v Rusiji živeče Jugoslovane, Srbe, Hrivate in Slovence, ker so reakcijonarji in napsotujejo sovjetski vladi.

Nobenega upanja na mir.

Kakor je bilo sicer pričakovati, odgovore so vse nam sovražne države na našo mirovno noto negativno in z zasmehovanjem. Kot prva odgovorila je Amerika, ki nam pravi, da nam je mogoče dosegči mir, če sprejememo vseh 14 od nje stavljenih točk, ki ne pomenajo družega, kakor uničenje Avstro-Ogrske in Nemčije. Za to noto so sledile druge in tudi z sličnim zasmehovanjem. Ali povedano jim bodi, da še biva v srečih osrednjih velesil vedno tista moč in eneržija, ki zamore in bode prekrižala vse peklenске nakane naših sovražnikov, ki bodo končno uvideli, da se narodi ne dajo kar meni nič tebi nič po volji Wilsona od zemlje pihniti. In zopet je treba vstrajati in potrpeti ter čakati ugodnejšega vetra.

Naš minister grof Burian o mirovni noti.

Grof Burian je rekel o mirovni noti sledče: „Negativen odgovor na mojo noto me ni nikakor presenetil, ker drugačnega nisem pričakoval. Značilna je hitrost, s katero je odgovoril Wilson. Bržkone je hotel druge vlade prehiteti. V tem pa ne tiči ves pomen note. Ni namreč dvoma, da bo nota našla tudi svoj odmev v parlamentih. Čeprav sedaj ni uspeha, vendar ne budem stopil s pota, na katerega sem krenil. Če nekaj časa bomo predlog zopet ponovili, kadar bo ugodna prilika. Mislim, da bi bilo napačno roke križem držati in čakati.

Rumunija se pripravlja na novo vojno.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ počita: V Rumuniji se spletkarji zopet na to, da se Rumunija pridruži zopet ententi in napove vojno osrednjima velesilama. Marghilomanova vlada nosi z ozirom na te spletke veliko odgovornost. Osrednje velesile pazno zasledujejo ta razvoj in jih ni mogoče presenetiti. Njih koristi so popolnoma enake. Mir, ki si ga je zagotovila avstro-ogrška monarhija v Bukareštu, je v nevarnosti, kadar tudi nadvlada Bolgarije na Balkanu.

**„Zmanjšanje denarne vrednosti“ —
Tvoja lastna krivda!**

Mi vti obžalujemo z vsakim dnevom vedno bolj naraščajočo draginjo. Kar smo pred vojno za 1 krono dobili, za to moramo plačati danes 5, da 10 kron in še več, in povišanje cen vseh predmetov še vedno narašča, tako, da se danes vsakdo v skrbih vpraša: „Kako pa bode to končalo?“ „Denar nima popolnoma nobene vrednosti več“, pravijo ljudje in imajo v gotovem oziru tudi prav. Naš denar, naši bankovci so se močno razvredili in to zmanjšanje denarne vrednosti še vedno narašča, kakor je med drugim razvidno iz grozljivo neprijetnega povišanja kurza inozemske denarne v razmeri k avstrijski denarni vrednosti.

Kdo pa je največ krije tega zmanjšanja vrednosti naših bankovcev? — Ti same!

Od kod pa izvira „zmanjšanje denarne vrednosti?“ Izvira iz tega, ker je morala država, ki potrebuje za vojno mnogo, mnogo denarja najeti posojila papirne rente, kateri bankovci pa niso kriti z zlatom in srebrom.

Kako pa se lahko tega zabranimo?

Zelo lahko: Stem, da v vsak državljan svoj denar, ki ga nemudoma zopet ne rabi, naloži takoj v sparkase.

To bi imelo več prednosti:

1. Dobimo od dneva vloge za svoj denar obresti.

2. Dokler držiš tvoj denar shranjen doma v omari, ali domači blagajni, nisi nikdar varen pred požarom ali pa vlomi, ki so sicer danes na dnevnem redu; potem nimač nič od tega.

3. Če imaš denar v roki, ga večkrat potratиш. Vloga denarja v sparkasah pa ti resnično pomaga štediti.

4. In to se posebno ozira na ta slučaj, ker ti z vlogo tvojega denarja omogočiš sparkasam in denarnim zavodom, da ga državi ložje na razpolago dajo, nakar ona ni primorana svojih potrebščin kriti z zopetno izdajo novih bankovcev.

Temu nasprotno pa se mora žalibog opazovati, da mnogi ljudje, posebno taki, ki prej z denarjem v obče niso imeli mnogo za opraviti, marveč so si ga le sedaj v vojni pridobili, predvsem kmetovalci, svojih bankovcev ne naložijo plodonosno v denarne zavode, ampak strahopetno večkrat pomembne svote brezkoristno doma držijo. Zapomnisi to reje: Vsak bankovec, ki ga brez nujne potrebe doma drži, zmanjša vrednost našega denarja, torej tudi tvojega lastnega denarja in povisa „dragnjo“, čez katero ti tudi toliko tožiš.

Kadar torej sprejmeš, ali kadar imas večjo svoto denarja skupaj, ne zamudi trenutka, poloziti ga v kak denarni zavod, ki je Tebi najblizji ali do katerega imaš večje zaupanje. Takos se postaviš v bran proti „zmanjšanju denarne vrednosti“.

Sedaj pa pride tvoj znani „pa“, tvoji ugovori:

1. „Pa“, praviš ti, „jaz vendar ne morem hiteti vsak trenutek v sparkaso, zamudim s tem dosti časa.“ Če je to tako, piši tvoji sparkasi, naj ti ona pošlje poštne položnice, s katerimi lahko na pošti znesek brez stroškov položiš, na katero zapišeš tudi številko in ime tvoje hranilne knjižice. Kadar se poda enkrat zopet v sparkaso, takrat vzami tvojo položno knjižico seboj in si daj v isto vpisati zneske, ki si jih bil že prej poslal po pošti. Kmetovalec pa ima priložnost, položiti svoj denar vsako nedeljo v „raifeisenovko.“

2. „Pa“, pravi drugi, „če se podam pogostoma v sparkaso, opazijo drugi, da imam dobre dohodke.“ Ker pa denarja nis je ukradel, se ti ni potreba sramovati poštenih dohodkov, katere lahko neovirano naložiš. Saj ta-

Zahtevajte Štajerc